

A86/20

22 april 1986

Reacties op de Amerikaanse strafexpeditie tegen Lybië(II)

In dit rapport - een vervolg op Focus A86/19 - wordt aandacht geschonken aan een aantal inmiddels bekend geworden verbale reacties op en commentaren naar aanleiding van de Amerikaanse luchtaanval op doelen in en rond de Lybische steden Tripoli en Benghazi.

In deze Focus wordt niet ingegaan op uit de pers genoegzaam bekende feiten als de aanslagen tegen Amerikaanse doelen op het eilandje Lampedusa en in Soedan en Tunesië, de uitwijzing uit Frankrijk en West-Duitsland van Lybiërs, de uitwijzing door Parijs van een Algerijn en een Tunesiër en de arrestaties van Lybiërs in Ankara en Rome.

Reacties op de Amerikaanse strafexpeditie tegen Lybië (II).

KADHAFI dreigt.

In de nacht van 16 op 17 april verscheen de Lybische leider KADHAFI voor het eerst sinds de Amerikaanse aanval op de Lybische televisie. Dat hij bij die gelegenheid fel uithaalde naar Washington en Londen was niet verbazingwekkend. Hij ontkende overigens dat hij zijn land ooit orders had gegeven om mensen te vermoorden. "Wij zetten alleen aan tot revolutie", aldus KADHAFI, "het aanzetten tot revolutie en het tot stand brengen van volksrevoluties overal ter wereld is een van onze doelstellingen". Nadat hij erkentelijkheid had uitgesproken voor de houding van Italië, Frankrijk, Spanje, Griekenland en Malta, deelde hij mee besloten te hebben zijn eerdere dreigementen aan het adres van Zuideuropese landen niet uit te voeren. Aan deze vriendelijkheid voegde hij evenwel direct toe dat Spanje en Italië dan wel de Amerikaanse Zesde Vloot uit hun havens dienden te weren, "want anders zullen we gedwongen zijn om uit zelfverdediging de operaties op te voeren"* .

Stemmen uit Moskou.

In een brief aan de secretaris-generaal van de VN schreef de Sovjetrussische minister van Buitenlandse Zaken Edvard SHEVARDNADZE** dat de Amerikaanse actie een directe agressie behelsde tegen een soevereine staat, ongeacht hetgeen de Amerikanen ter rechtvaardiging (zouden) aanvoeren (Tass dd. 17-4-1986). Op 19 april berichtte Tass dat de CPSU-krant Pravda een dag later een redactioneel artikel over de kwestie zou publiceren. Daarin kon onder andere worden gelezen dat onder de Lybische burgerij "honderden slachtoffers" waren gevallen. De vermelding van dit aantal intrigeert als bedacht wordt dat het Sovjetpersbureau diezelfde dag vanuit Tripoli berichtte dat de tweede man van Lybië, majoor Abdes-Salam JALLOUD tijdens een persconferentie sprak van "37 doden en 93 gewonden". De Pravda herhaalde dat de luchtaanval op geen enkele wijze viel te rechtvaardigen. Volgehouden werd dat niet alleen op 15 maar ook op 16 april bombardementsvluchten boven Lybisch grondgebied waren uitgevoerd. Zoals bekend ontkent Washington bij hoog en bij laag dat er op 16 april aanvalsacties zouden zijn uitgevoerd. Vervolgens stelde de redactie van de Sovjetrussische partijkrant dat de Amerikaansde verliezen niet zo onbetekend waren als het Witte Huis wilde doen geloven. Er zou namelijk niet alleen een uit Engeland overgevlogen F-111 bommenwerper zijn neergeschoten, maar ook een aantal van de vliegdekschepen afkomstige toestellen. Tenslotte stelde de Pravda zelfgenoegzaam vast dat de USSR en de andere socialistische landen

---

*NRC dd. 17-4-1986

**SHEVARDNADZE werd in de loop van 1985 tot veler verrassing plotseling op deze post benoemd. Tot op dat moment was hij partijleider in de deelrepubliek Georgië. Weinig bekend was dat hij voor zijn benoeming tot minister ook actief optrad voor de 'Afro-Asian Peoples Solidarity Organization' (AAPSO), de communistische mantelorganisatie voor Afrika, Azië en het Midden Oosten. Zo leidde hij in mei 1984 de Sovjet-delegatie naar het Zesde Volkerencongres van de AAPSO in Algiers en hield hij in september 1984 een belangrijke rede tijdens de openingszitting van het Vijfde Congres van het Sovjetrussische AAPSO-Comite in de Georgische hoofdstad Tblisi.

Lybië in deze moeilijke dagen "belangrijke morele en politieke steun" gaven en herinnerde de krant aan de toezegging van CPSU-leider GORBACHEV inzake Sovjetrussische steun voor een verdere versterking van de Lybische defensie. Twee dagen later publiceerde het Sovjetrussische persbureau een beschouwing van de hand van Vladimir MIKHAYLOV. Hij sprak er zijn verbazing over uit dat, nu iedereen zich tegen Washington keerde, het Witte Huis begon te proberen de USSR te blameren door te verklaren dat er in West-Berlijn en Lybië niets zou zijn gebeurd als Moskou had willen ingaan op een Amerikaans "verzoek tot samenwerking". De schrijver doelde hier ongetwijfeld op het beroep dat de Amerikanen eind maart op de USSR en de DDR hadden gedaan om een volgens hun informatie door het Lybische Volksbureau in Oost-Berlijn geplande aanslag in het westelijk stadsdeel te verijdelen. MIKHAYLOV wees er op dat een Sovjetwoordvoerder tijdens een persconferentie in Moskou had verklaard dat "de Amerikaanse groep tot coöperatie geen enkele grond had aangegeven voor (de gevraagde) gezamenlijke actie". Bovendien, zo vroeg de scribent met het nodige cynisme, "als Washington over informatie beschikte, waarom werd de aanslag dan niet voorkomen?" (Tass dd. 21-4-1986)

Pools commentaar

De Poolse krant 'Zolnierz Wolnosci' meende op 17 april in een commentaar vast te kunnen stellen - ongetwijfeld met tevredenheid - dat het denken in West-Europa over Amerikaanse activiteiten door de aanval op Lybië totaal was veranderd. (PAP dd. 17-4-1986)

Poging tot desinformatie?

Op 19 april berichtte Tass vanuit Koeweit dat het persbureau van dat land, KUNA, vanuit Londen melding van uitspraken van een woordvoerder van de Britse vredesgroep 'Campaign for Nuclear Disarmament' (CND). Deze woordvoerder, een zekere John MILNER, zou hebben onthuld dat de Amerikanen vlak voor de luchtaanval op Lybië in drie Westeuropese landen gelijktijdig hun kernwapens in staat van paraatheid hadden gebracht. Volgens "waarnemingen van vredesactivisten" was dit gebeurd op de bases in Comiso (Italië), Greenham Common (Engeland) en Ulm en Mutlangen (BRD). De door Tass toegepaste wijze van berichtgeving doet vermoeden dat hier sprake was van een geraffineerde poging tot desinformatie. Hiervoor spreekt dat het Oostduitse partijdagblad 'Neues Deutschland' reeds op 16 april had bericht, dat volgens een Amerikaanse legerwoordvoerder tussen 15 en 24 april in de BRD een oefening zou worden gehouden, waarbij de aldaar gestationeerde Pershing II-raketten zouden worden betrokken.

Een woedende Indiaan.

In een bericht uit San Francisco besteedde het Sovjet-persbureau uitgebreid aandacht aan uitspraken van een zekere Vernon BELLECOURT, die werd omschreven als lid van de centrale raad van de 'American Indian Movement'. Hij vertelde in Lybië te zijn geweest* en met eigen ogen te hebben gezien welke progressie daar de laatste jaren moest hebben plaatsgevonden in de levensomstandigheden. BELLECOURT noemde de Amerikaanse aanval op "vredelievende" Lybische steden een

---

*Wellicht had hij in maart 1986 deelgenomen aan de 'Tweede Wereldconferentie van het Internationaal Platform van de Bestrijding van Imperialisme enz. in Tripoli. (vlg. Focus A86/018 dd. 14-4-1986) Die bijeenkomst was namelijk ook bezocht door Indianen uit de VS.

nieuwe keten in de schakel van misdaden van het Amerikaanse imperialisme tegen die landen en volkeren in de wereld, die een onafhankelijke koers volgen en weigeren te buigen voor diktaten uit Washington. Het uitmoorden van volwassenen en kinderen was niets nieuws, het werd in de vorige eeuw al toegepast tegen de oorspronkelijke bevolking van Amerika.

Reacties uit het Midden Oosten.

Tijdens een op 21 april in Damascus gehouden persconferentie verklaarde George HABBASH, de leider van het 'Volksfront voor de Bevrijding van Palestina' (PFLP), "namens tien samenwerkende Palestijnse verzetsbewegingen"* dat deze groeperingen zich na de aanval op Lybië gerechtigd achten aanslagen uit te voeren tegen Amerikaanse militaire bases en economische belangen waar ook ter wereld. Hij wilde niet spreken van acties tegen Amerikaanse burgers, want dat, zo zei hij met een ironische glimlach om zijn lippen, zou "terrorisme" betekenen.

Het Syrische persbureau berichtte vanuit Damascus dat Syrië en Iran gezamenlijk hadden aangekondigd Lybië alle mogelijke steun te zullen geven in de confrontatie met de VS. Alle islamitische staten en nationale bevrijdingsbewegingen werden opgewekt zich als een man op te stellen tegenover de terroristische koers die de Amerikaanse regering volgt. (SANA dd. 17-4-1986)

Hetzelfde nieuwsagentschap meldde dat ook de leiding van het 'Syrian Progressive National Front', het door de Syrische Baathpartij gedomineerde samenwerkingsverband van een vijftal Syrische politieke partijen, een verklaring had uitgegeven. Daarin werd steun betuigd aan Lybische oproepen "om de VS te straffen en klappen uit te delen aan Amerikaanse belangen in de Arabische wereld". (SANA dd. 17-4-1986)

De Marokkaanse monarch HASSAN II, wiens land sinds augustus 1984 via een unie-verdrag is verbonden met Lybië, betuigde in een brief aan KADHAFFI zijn solidariteit met zijn "geliefde broeder" en diens volk. De Amerikaanse aanval werd door de koning uiteraard veroordeeld**. Veelzeggend genoeg besteedde HASSAN II evenwel geen woord aan de bepaling in het verdrag met Lybië, waarin wordt gestipuleerd dat een aanval tegen de een ook beschouwd wordt als een daad van agressie tegen de ander.

Het politburo van de 'Parti du Progres et du Socialisme' (PPS), de op Moskou georiënteerde CP-Marokko, noemde de aanval "een imperialistische, criminele actie die was gebaseerd op de wet van de jungle". De aanval was volgens deze partij in feite gericht "tegen alle Arabische landen" en "tegen alle volkeren die strijden voor vrijheid en versterking van vrede en tegen imperialisme en neokolonialisme". (Tass dd. 18-4-1986)

De Algerijnse regeringspartij FLN riep op tot het houden van een spoedconferentie van het congres van progressieve partijen en bewegingen uit de landen rond de Middellandse Zee (Tass dd. 21-4-1986). Vanuit lidstaten van de EG wordt aan deze bijeenkomsten normaliter deelgenomen door de Pasok, de KKE/Intern en de KKE/Extern uit Griekenland, de PCI uit Italië en de PCF en de

---

*Yasser ARAFAT's PLO behoorde niet tot dit tiental.

Tussen het eind van de zestiger en het midden van de zeventiger jaren was het PFLP zeer actief, zo niet de "trendsetter", op het terrein van het internationaal terrorisme.

**FAZ dd. 18-4-1986.

PSU uit Frankrijk. Onder de overige participanten zijn gewoonlijk in ieder geval de FLN uit Algerije, functionarissen uit Lybië* , oppositiepartijen uit Egypte, de Baath uit Syrië, pro-Syrische partijen uit Libanon, de AKEL uit Cyprus, de Liga van Communisten uit Joegoslavië en de Arbeiderspartij uit Malta.

---

*O.a. de beruchte Ahmad SHAHATI (vlgs. Focus A86/18., blz. 2 dd. 14-4-1986)